

SENEX LİSANSÜSTÜ YAŞLILIK ÇALIŞMALARI KONGRESİ

2-3 Kasım 2017, Antalya

SENEX Lisansüstü Yaşlılık Çalışmaları Kongresi 2-3 Kasım 2017 tarihinde Antalya'da Akdeniz Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Kongreye yaşlılık alanında çalışan pek çok akademisyenin, araştırmacının ve lisansüstü öğrencisinin yanı sıra başta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) yetkilileri olmak üzere kamu kurumları katıldı.

Kongrenin açılış konuşmasında Doç. Dr. Özgür Arun tarafından Türkiye'deki yaşlılık çalışmalarına ilişkin mevcut sınırlılıklar ve bu noktada geliştirilmesi/kazanılması gereken perspektifler üzerinde duruldu. Ayrıca Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölümü kapsamında gerçekleştirilen *Gökbük Yaşlılık Araştırmasına ve Kuşakların Buluşması Programına* dair genel bilgiler paylaşıldı.

Kongrenin ilk gününde, aynı anda iki oturum düzenlenmesi sureti ile toplam 6 oturum yapıldı. Bu oturumlarda 23 lisansüstü öğrencisi/mezunu sunumlarını gerçekleştirdi. Oturum başlıkları arasında *a- yaşlılık alanına kavramsal bakış, b- medya ve yaşlılık temsilleri, c- devlet, sivil toplum, aile perspektifinde haklar, hizmetler, yardımlar ve bakım, d- yaşlılık çalışmalarında nitel ve nicel yaklaşımlar* bulunmaktadır. Sunumlar aracılığıyla sosyoloji, gerontoloji, psikoloji, medya ve iletişim, iktisat, tarih ve turizm gibi farklı disiplinlerde yetişmiş akademi adayları, yaşlılık üzerine gerçekleştirdikleri çalışmalarını paylaşma ve geribildirim alma imkânı buldu. Sunumlarda yaşlılık dönemine yönelik ulusal ve uluslararası sosyal politikalar, yaşam kalitesi, yaşam boyu öğrenme, zaman kullanımı, hissedilen yaş ve sosyal eşitsizlik gibi konular üzerinde durulduğu görülmektedir. Yaşlılığın temsili konusu, sinemadan mizah dergilerine ve sosyal reklamlara kadar çeşitli medya araçları üzerinden incelendi. Diğer yandan yaşlılığa yönelik uygulamalar da informal yaşlı bakımı ve STK'lar üzerinden değerlendirildi. Son olarak nitel araştırma sunumlarında kentte yaşlanma ve kent hakkı, mekânsal etkileşim, LGBT yaşlılar ve gündelik yaşam; nicel araştırmalarda turizm, kır ve kentte depresyon, yaşlı göçü ve sosyodemografik dönüşüm konuları dinleyiciler ile paylaşıldı.

Birinci günün sonunda gerçekleştirilen yuvarlak masa konuşmalarında söz alan akademisyenler Türkiye'de boylamsal bir yaşlılık araştırmasına ve kuşaklar arası dayanışma araştırmalarına duyulan ihtiyaç ve bu konuda geliştirilmesi gereken

kurumlar arası iş bölüşümü, saha ve kuramın iç içe geçmesinin önemi ve hak/yardım ikiliği konuları üzerinde durdu.

Kongrenin ikinci gününde gerçekleştirilen çalıştay ile akademisyenlerin, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve TÜİK yetkililerinin katılımcılar ile etkileşim içinde sunum yapmasına olanak sağlandı. Çalıştay başlıkları arasında *a- nüfus yaşlanmasını endekslerle ölçmek ve izlemek, b- Türkiye’de yaşlı bakımında politika, strateji ve hedefler, c- Türkiye’de yaşlanma süreci ve yaşlı nüfusa ilişkin veri kaynakları, d- normatif bir tartışma: yaşlılık, sosyal politikalar, yapabilirlikler ve e- kır ve kent ayrımında yerinde yaşlanmak* bulunmaktadır.

İkinci gün yapılan 5 çalıştayın ilkinde endekslerin yaşlılık çalışmalarında kullanımı, sağladıkları fayda ve kolaylıklar ile sınırlılıkları tanıtıldı. Bunların yanı sıra yaşlılık destek oranı, ebeveyn destek oranı, biyodemografi gibi bazı temel kavramlar ve veri analizinde dikkat edilmesi gereken noktalar ele alındı. Politika üretilmesi gereken noktalara dikkat çekilerek kuşakların birbirinden temel farkları gündeme getirildi. İkinci çalıştayda sosyal politika türleri tanıtılırken; üçüncüsünde Türkiye-Almanya-Amerika Birleşik Devletleri ekseninde kır ve kentte yerinde yaşlanma konusu ve sosyal güvenlik sistemlerinin işleyiş farklılıkları tartışıldı. Bu bağlamda üç ülkenin kentleşme tecrübesi, yaşlı bakım pratikleri ve yaşlıların sosyal güvenlik sistemindeki yeri hakkında bilgi verildi. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yürütülen dördüncü çalıştayda Türkiye’deki mevcut durum değerlendirildikten sonra geleceğe yönelik planlama ve araştırmalar da paylaşıldı. Ayrıca katılımcıların ve kongreyi izleyen öğrencilerin soruları yanıtladı ve araştırma yapmak isteyen öğrencilerin saha araştırması izinleri için izlemesi gereken yasal prosedür hakkında bilgi verildi. TÜİK yetkilileri tarafından gerçekleştirilen beşinci çalıştayda hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması, yaşam memnuniyeti araştırması, gelir ve yaşam koşulları araştırması ve hane halkı iş gücü araştırması gibi mevcut TÜİK araştırmaları tanıtıldı, uygulamalardaki yenilikler paylaşıldı ve sorular yanıtladı. Çalıştayların sonuncusunda yenilikçi bir metot izlenerek katılımcı ve öğrencilerden görüşlerini ortak bir havuzda toplamak üzere yazmaları istendi. Böylelikle hem katılımcıların kongreden edindikleri kazanımları kendi içlerinde değerlendirip paylaşmaları hem de bunların karşılıklı gözden geçirilmesi imkânı oldu.

Kongrenin kapanış konuşmasında, yakalanan etkileşimin 1-2 Kasım 2018’de gerçekleştirilmesi planlanan II. SENEX Kongre’ye kadar sürdürülmesini sağlamak

amacı ile kurulacak kongre komiteleri tanıtıldı ve yeni komite teklifleri alındı. Belirlenen komiteler arasında yaş dostu çevre, sosyal politikalar, küresel yaşlılık ve yaşlanma, hukuk ve yaşlanma, kırsal yaşlanma, sivil toplum girişimi, göç ve yaşlanma yer almakta. [Kongre](#); farklı alanlarda yaşlılık üzerine çalışan öğrencilerin buluşmasını, yapılan çalışmaların paylaşımını ve farklı kurumsal aktörlerin fikir alışverişinde bulunmasını sağlayarak verimli ve besleyici bir düşünsel ortam tesis etti.

Ferhan Saniye Palaz

Doktora Adayı,

İÜ Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

ferhanpalaz@gmail.com